

מבנייה

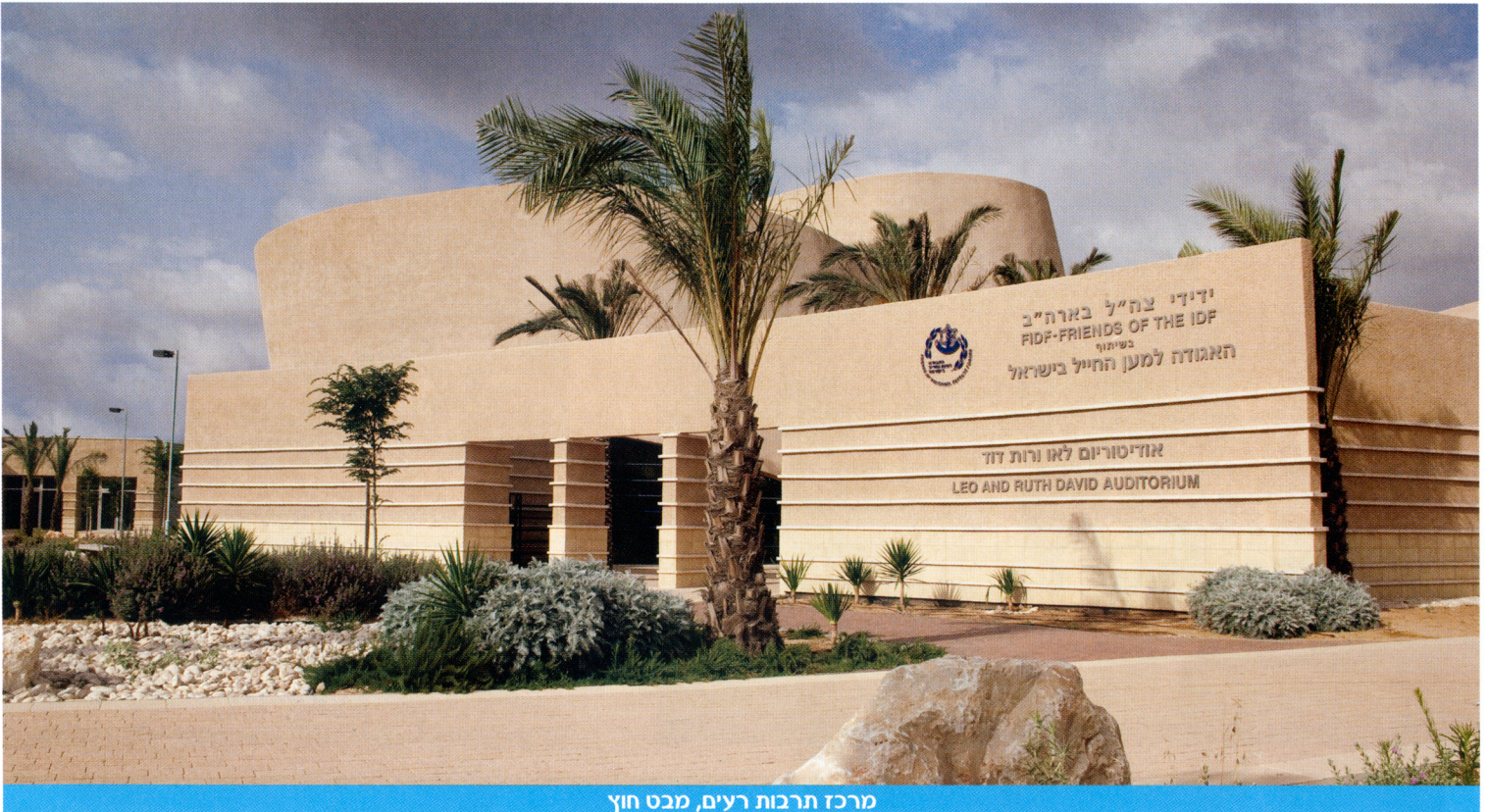
כולל מדור אחזקת מבנים

מאי-יוני 2011, בהוצאת מירב - דסקלו הפקות בע"מ • 37 ש"ח כולל מע"מ

מרכז תרבות רעים

צ. מוסקו, אדריכל ומתכן ערים בע"מ

מרכז תרבות רעים, מבט חוץ

הדופן של הכיכר הראשית. בדופן זו נפער פתח המוביל לחצר הפנימית ממנה צומחים הפטיו והמבואה המקשרת בין כל חלקי המבנה.

הקומפלקס בעל הביטוי הייחודי נובע מהסביבה ומהמרקם ומשתלב בהם. בקומפוזיציה התלת מימדית באים לידי ביטוי ארטיקולטיבי כל אחד מחלקיו - הספרייה, אולם הקהל, אזור הבמה, מגדל הבמה וכן הפטיו והמבואה המשמשים כחוליה המקשרת בין החלקים הללו. צמיחתו של המבנה מהקרקע החולית מבטאת בין היתר את הקשר של האוכלוסייה ששבה מחבל עזה עם המקום החדש והקבוע ובו היא עתידה להכות את שורשיה.

הספרייה, המבואה, חדרי המנהלה וחדרי שחקנים ממוקמים בצד השקט הפונה אל הנוף הרחוק של צמחיית הנחל ממערב, בעוד שהאולם והפטיו (חצר המורשת) בעלי הדופן האטומה פונים אל הכיכר המרכזית בה מתנהלות הפעילויות הציבוריות, ויוצרים דופן. כניסת השירות לבמה ומחסן התפאורות ממוקמים בקרבת חדרי שחקנים, בסמוך ובהמשך לכביש הגישה המערבי.

הכניסה אל המבנה נעשית כך שהבניין נחשף לעין המבקר בהדרגתיות. תחילתו בכיכר המרכזית והמשכו דרך פתח הנפער בקיר הקשתי המדפן את הכיכר. הפתח הממוקם בין שני העמודים מוביל לחצר ציבורית - נווה מדבר, וממנה למבואה המוליכה לאולם, לספרייה או לגן המורשת. הכוונה זו יוצרת מוטיב מסוים של סיפור והפתעה ואף מפרידה את

← המשך בעמוד 40

מרכז תרבות רעים הוא קומפלקס שהוקם בנגב המערבי וכולל אולם רב תכליתי של כ-400 מקומות, ספרייה אזורית ובה כ-7,000 כותרים ועמדות ממוחשבות, אזור הנצחה, פטיו, מבואה וגן מורשת. הקומפלקס בעל הביטוי הייחודי נובע מהסביבה ומהמרקם ומשתלב בהם

הבינוי

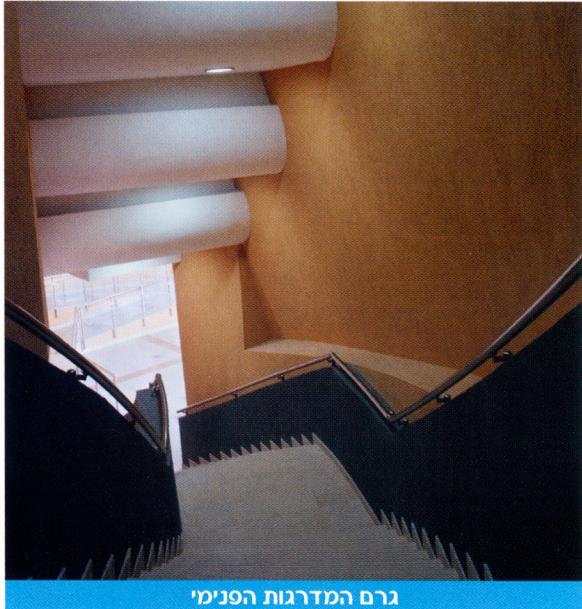
הקומפלקס שהוקם במחנה רעים בנגב המערבי הוא חלק ממרכז המחנה המשמש כבסיס של כוחות היבשה שהתפנו מרצועת עזה במסגרת ההתנתקות.

כתם הבינוי של הקומפלקס מגדיר את הדופן הדרום מערבית של הכיכר הראשית של המחנה - כיכר המתפתחת בהצטלבות שבין ציר הכניסה הראשי למחנה לבין רחוב הולכי הרגל הניצב הקושר את כל מתחם מבני הרווחה במחנה (חדרי אוכל, מועדונים, אולם ומתקני ספורט, בית כנסת, מרפאה וכדומה).

הכניסה הראשית לקומפלקס היא מהכיכר, וכניסת השירות היא מדרך השירות העובר ממערב למרכז.

עקרונות התכנון

קווי הקונטור של המבנה נובעים מכתם הבינוי הנוצר מהקיר הקשתי המגדיר את

גרם המדרגות הפנימי

קווי הקונטור של המבנה נובעים מכתם הבינוי הנוצר מהקיר הקשתי המגדיר את הדופן של הכיכר הראשית

המשרד כחוט השני העיצובי העובר בין כל מבני מרכז המחנה ומייחד אותם.

ניתוח גיאומטרי

הקומפלקס בעל גיאומטריה לא פשוטה מבחינה תכנונית ומבחינת הביצוע.

גיאומטריית הפרסה: מעטפת האולם הייחודית נוצרת על בסיס קווים מנחים הנוצרים מחיבור בהסטה בין פרסה אופקית עליונה ארוכה וצרה יחסית לפרסה אופקית תחתונה רחבה וקצרה יחסית.

גיאומטריית הזיז: מורכבת מחתך אנכי של זיז, התחום בחלקו העליון והתחתון על ידי שתי קשתות קמורות כלפי הקרקע ומחוברות בקצה על ידי קו נטוי. החתך משוך באקסטרזיה לרוחב המבנה והקשתות מחוברות בקצה על ידי קו נטוי.

הצלבת הגיאומטריות הנ"ל במרחב יוצרת את הגוף התלת מימדי של האולם:

1. קירות - משטח לא רגולרי המורכב מקירות נוטים פנימה בצדדיו וקירות נוטים החוצה בחלקו האחורי. המשטח תחום על ידי בקשתות הקמורות בחלקו העליון והתחתון.
2. תחתית - מורכבת מסיבוב חתך תחתית המושבים סביב ציר מגדל הבמה.
3. גג - מורכב מקווים רוחביים ישרים בגבהים משתנים, מאונכים לציר הסימטריה של המעטפת.

כבר בשלבי התכנון הראשוניים תוכננו טקטיקות שונות לשלב התכנון המפורט ולשלב הביצוע, שכן נדרש לסמן את תבניות הבטון באוויר. בנוסף, נתוני תכניות הקונסטרוקציה ששורטטו בתוכנה זו מימדיה שאבו את כל נתוני חתכייה ופרטייה מתוך התכניות האדריכליות תוך כדי הפניה חוזרת אל התכניות האדריכליות. ■

המבקר בהדרגה מגררי היום שדבקו בו.

האודיטוריום הרב תכליתי פרוס כמניפה הממוקדת אל הבמה תוך הבטחת קווי ראייה ושמיעה אופטימליים.

המעטפת הפנימית של האולם בנויה קליפות אנכיות ההולכות וגדלות ככל שמתרחקים מהבמה. רגלי הקליפה מחופות בעץ והתקרה עשויה גבס. בין הקליפות ממוקמים אלמנטי התאורה הנסתרים. הקליפות עצמן בנויות באופן המחזיר את הקול בחלק הקדמי של האולם ובולע אותו בירכתיו. הספרייה מוארת הן מהחלונות הצפון מערביים הפונים לנוף הרחוק של הנחל וצמחייתו והן מהחלונות הנגדיים הפונים אל הנוף הקרוב של חצר המורשת. חצר המורשת הסגורה כמעט מעל עבריה קשורה לספרייה מצד אחד ולפטיו הכניסה מצד שני, והיא גן המעוצב כגן יבש שבו שולבה גם צמחייה מקומית. קירות חצר המורשת עתידים לכלול לוחות ברונזה שיתעדו את מורשת המקום.

המורפולוגיה והעיצוב

א. המורפולוגיה שאובה מן הטבע הסובב את המקום - צורות מעוגלות וזורמות, בחלקן אמורפיות, וצורות של גבעות, סלעים ועמודים.

ב. בקומפוזיציה התלת מימדית באים לידי ביטוי ארטיקולטיבי כל אחד מחלקי המבנה בצורה ייחודית:

האולם: צורתו מבוססת על צורת הפרסה הקלאסית (המבטיחה אקוסטיקה מיטבית בצד ראות אופטימלית) יחד עם ביטוי חיצוני של חתך האולם המשופע, שבחלקו הגבוה יוצרת אזור מפולש מוצלל המושך רוח והמשמש גם כאזור תדריכים חיצוני.

מגדל במה גבוה: בעל חתך הולך וצר כלפי מעלה, המאכלס בחלקו התחתון את הבמות הציודיות וחדרי השחקנים ובחלקו העליון מאכלס את מתקני הבמה. המגדל הקוני מבטא את נקודת הפוקוס של האולם, וחודר ומייצר את המתח בקומפוזיציה.

הפונקציות המשלימות (מבואה, ספרייה וכדומה): רכיב ה"תופר" את כל הקומפלקס אופקית, מאזן ומשלים את הקומפוזיציה כולה ומאפשר גם קריאתו של התוכן מבחוץ.

ג. הגימור החיצוני הוא שילוב של אבן חול (בשכבות אופקיות) עם טיח כורכרי טבעי הצומחים מהקרקע החולית האופיינית לסביבה. גימור זה גם הונחה על ידי